

KECSKEMÉTI LAPOK.

VEGYESTARTALMÚ HETILAP.



Előfizetési díj:

Egész évre 5 frt., félévre 2 frt. 50 kr.,
negyedévre 1 frt. 50 kr.

Az előfizetés az év folytán minden hónapban
megkezdhető.

Megjelen hetenként egyszer,
VASÁRNAP.

Az előfizetési pénzek,
úgy a hirdetések is „Tóth László könyvnyom-
dájának” czimzandók.

Szerkesztő- és kiadó-hivatal:

BUDAI-NAGY-ÚTCZA 184. SZÁM.

E lap úgy szellemi, mint anyagi részét illető
minden küldemény a szerkesztő- és kiadó-
hivatalhoz intézendő.

Hirdetési díj:

3 hasábos petit sor egyszeri hirdetésnél 5 kr.,
többszöri vagy terjedelmes hirdetéséknél ár-
leengedés adatik.

Bélyegdíj minden beiktatásért 30 kr.

Válasz a „Kecskemét” „Részrehajlatlan” czimű cikkére.

Vártam, hogy a „Kecskemét” f. évi 26-ik számában „Részrehajlatlan” czim alatt megjelent cikkre e lapokban adatik-e válasz és mily mérv-, modor- s irányban. Csakugyan adatott, és pedig olyan, mely több helyes és találó észrevételt tartalmaz. De mivel abban, valamint a két korábbi cikkben is, sok nem mondatott el még olyan, a mi az én szemem szerint a helybeli jogakademia ügyében elmondandó: engedje meg a t. szerkesztő úr, hogy elmondhassam s itt közzé tehessem a nyert adatok alapján képződött nézeteimet én is, a ki úgy a collegium falaitól, mint a szerkesztői bureautól is távol állok (illetőleg most ülök) s ez utóbbi titkaiba beavatva teljességgel nem vagyok, s így azt sem tudom, hogy az e lapokban a jogakademia ügyében megjelent cikkek egyikét másikat vagy mindnyáját jogtanár írta-e vagy sem; a mi különben is szerintem közömbös, mert az elfogulatlan olvasó s ítélő előtt nem az író, hanem az általa kifejtett érvek s igazságok lehetnek csak döntők, s így nem az az elhatározó, hogy ki írta, hanem az, hogy mit írt.

No de a dologra térve: akárki írta az e lapok hasábjain és a „Kecskemét”-ben a jogakademia ügyében megjelent cikkeket, annyi a szerkesztői titkokba be nem avatottak előtt is kétségtelen bizonyosságban áll, vagyis igaz, hogy e lapok mostani és korábbi szerkesztője is jogtanár, valamint a „Kecskemét”-é most is Német s ezt megelőzőleg is Német volt; úgy szinte igaz az is, hogy a „Kecskeméti Lapok” munkatársai közt van jogtanár is. De írta bár e lapok f. évi 24. s 25-ik számában a helybeli jogakademia ügyében közzé tett két cikket és a legutóbbi számban megjelentet is jogtanár: azért igaz marad az is, hogy úgy ók (ha jogtanárok), mint a többi jogtanárok is, hiven, kellőleg s lélekismeretesen teljesített munkáért kapják és kapták fizetéseiket a főiskola pénzalapjából illetékesen, jogosan s méltányosan. Ellenben a a Németek közül az előd épen nem, az utód pedig nem kellőleg teljesített munkáért (mit utóbbi helyett más díj nélkül elvégezni ajánlkozott s kellőleg végzett volna el) több mint három ezer forintot szedegettek fel érdemtelenül, méltatlanul s így illetéktelenül is a főiskolai s egyházi pénzalapokból, azon szerkesztő-elődjük s pajtásuk kezeiből, a ki a mellett, hogy a különös büzzű és származású vagyomban az évnek nagyobb részén át városon kívül gazdálkodik, az epret itthon is kétfelől szedegeti, t. i. úgy is, mint egyházi pénztárnok (mely pénztárnoksági teendőket más, egyike legjobb hitelű hitsorsosainknak, szinte díj nélkül teljesítene s teljesítette volna; de mivel az ügyvédi pontosság, szakértelem és lélekismeretesség folytán a peresfelekből már-már kipusztuló pajtásnak a jegyzői fizetésre nagy szüksége volt és van, s így őt jövedelem nélkül a jó paj-

tásoknak s elvtársaknak pártszempontból — mert hát némelyeknél mindenben ennek kell döntőnek lenni — sem lehetett, s így az ingyenjegyzőségre ajánlkozó elutasított: az ingyenpénztárnokságra — habár szóval, mint értesültem, más által az egyik elnöknel jelentkezett — írásban ajánlkozni s az ingyen jegyzőségre ajánlkozóéhoz hasonló elutasítási kudarcznak magát kitenni már nem volt hajlandó;) s másfelől úgyis mint vallás-tanító (persze kiváló papi s erkölcsi érdemeiért); holott ezen általa kilenczed vagy tizedében is alig teljesített vallás-tanítást a különben is csekély jövedelmű káplánok egyike f. évi díjért vagy olcsóbban is szívesen elvállalná s pontosabban teljesítene. S így ezen a helybeli r. egyháznál most kettős tisztségű volt szerkesztője is a „Kecskemét”-nek már néhány év óta szinte több ezerecskét vett fel s vitt el az egyházi s iskolai alapok jövedelméből. De ezen kívül az ő tanyái kényelme iránti tekintetből, az egyháznak általa hasznobérelt földjén, egyezer forintba kerülő épületre is tellett az alapok rovására. Mely hiányokat azonban, sőt még azt is, hogy a gymnasium jövedelme sem hozza be távolról sem a reá tett pénzbeli kiadásokat, mind a jogakademia okozza!

Tehát ki most már a „részrehajlatlan”? A fent előadottak nyomán a „Kecskemét” vagy „Kecskeméti Lapok” szerkesztői s munkatársai-e? Az-e, a ki mint a helybeli jogakademia egyik növendéke, egykori szellemi dajkája iránti hálából, ezen intézet szépen csergedező erének az általi felzavarásával, hogy mint egyik ó-testamentomi próféta nevét viselő, ezen több éven át két s harmadfélszáz növendéket számláló jogakademiától a beiratkozásra jövöket, már három év óta, az intézet megszüntetésének úton útfélen s korezmában is fenhangú hiresztelésével riasztgatja el, s czimboráival mégis azt kiabálja, hogy a vízmentében alantabb állók zavarák fel az intézet tiszta vizét; vagy azok-e, a kik a classicus meséből ismeretes ezen farkasszerű vádra tiszta öntudattal felelhetnek s válaszolhatnak, hogy „hiszen tefelőled folyik felénk a víz, s hibánk legfellyebb csak az, hogy ily gyermeket is neveltünk — jó, hogy nem nemzettünk.” Azon jogtanárok-e (mert tudjuk az iskola falain kívül állók is, hogy úgy a gymnasium, mint a jogakademia tanárai közül egyik és másik mit tesz és mit nem tesz?), a kik közül a főiskola iránti áldozatkészségét egyik egy nagybecsű könyvtár és értékes könyvek, másik a főiskolai tápintézetre tett 800 forintnyi alapítvány és több száz frtnyi értékű könyvek, egy harmadik 500, egy negyedik 200 frtnyi alapítvány s a többiek is értékes könyvek adományzásával igazolták; vagy azok, a kik a könyvtár számára ugyan, de saját használatokra annyi ephemer-értékű iskolai kézikönyvet vásároltattak könyvtári jövedelméből, s a kik áldozatra ugyan nem, de haszon- s jövedelemszerzésre s üzletcsinál-

lásra minden téren mindenkor s minden módon készek? Azok-e, a kik maguk emberségéből a 3 utóbbi év alatt egypár ezer forint értékű könyvtárt alapítottak; vagy azok-e, a kik ezt holt tőkévé tenni akarják? Azon gymnasiumi tanárok-e, a kik azon jogelvet vallják, hogy „a mi a tied, az az enyim is, hanem a mi az enyim, az egyáltalában nem a tied;” vagy azon jogtanárok-e, a kik ily jogelvet — úgy tudom — sem nem követnek, sem nem taníthatnak? Azon jogtanárok-e, a kik — mint látjuk, tudjuk, tapasztaljuk — munkájukat, idejüket a mennyiben szakfoglalkozásuk, s pénzüket a mennyiben anyagi körülményeik engedik, s a mennyiben igénybe vétetik, közérdekben mindenkor áldozni készek; de közöttük egyetlen egy sincsen, a ki csak egyetlen helyen is pénzhajhászati czélból foglalna el állást vagy húzna közérdekbeni szolgálatáért a tanárén kívül fizetést; vagy pedig azok a gymnasiumi tanárok-e, — tisztelet a kivételeknek — a kik eltekintve egy-némely ma már talán kissé feledett üzleti ágtól, banknál, takarékpénztárnál mint felügyelő-bizottsági tagok, kútfúrásnál, gőzmalmoknál, stb. pénzhajhászati czélból s a kevés munkához mérve igen jó fizetésekért igényelnek s foglalnak állást, s a kik a jogakademia ellen velük egy követ fúvó pajtásukkal, a ki könyvvezetőségért egy helyen és igazgatóságért más helyen, utóbbi években, évenként, több mint három ezer frt fizetést húzott, s az utóbbiért még most is egypár ezeret húz, sokalják a jogtanárok 1200 frt évi fizetését, mint ennek az utóbb érintett nem is áttallott az egyházi közgyűlésen kifejezést adni, hihetőleg azon felfogásból, hogy kereskedői inaság megkezdésére több iskoláztatási költség kívántatik, mint a jogtanársági kiképzetésre? Azok-e a kik a „Kecskemét” által gúnyolva érintett tárczakérdésben nem ugyan a tárczákat és az azokkal járó terhes feladatokat, de igen is a tárczák tartalmát magukhoz ragadni akarják; vagy azok, a kik e tárczáknak autonom-választás és conventio szerinti jogos birtokosai? Azon P. G. és Cs. I. urak-e, a kik mint igazgatók, a jogakademia újjá szervezését megelőző három utolsó t. i. 1872/3., 1873/4. és 1874/5-ik évi r. főiskolai (akkor még lyceumi és jogakademiai közös) értesítvényekben (mint több korábbi évekről szóló értesítvényekben más igazgatók is) a kecskeméti r. főtanoda anyagi állása czimű szakaszban elsorolván a főiskola évi szükségletét fedező alapokat, P. G. úr azokat 1872/3-ban 54,560 frt 30 kr-ra, s ezek kamatait 12,373 frt 62 kr-ra teszi, kiemelvén különösen d) alatt, hogy a gymnasiumra tett városi alapítvány kamata 1200 frt; Cs. I. úr pedig 1873/4-ben a főtanoda (tehát nem gymnasium) évi bevételeit 17,923 frt 39 kr-ra, 1874/5-ben 18,123 frt 39 kr-ra tevén, elkülönítve veszi fel mindkét iskolai évről úgy a lyceumi, mint a jogakademiai tandíjából befolyt jövedelmeket is, jelesen a lyceumit (melynek

költségeit egyházunk $\frac{10}{11}$ -ed részben viseli, azaz 11 tanár közül 10-et fizet) 1873/4-ről 1400 frtban, a jogakademiáit (melynek költségeit egyházunk akkor $\frac{3}{4}$, s most csak fele részben viseli, azaz akkor 4 tanár közül 3-at fizetett, most pedig 8 tanár közül 4-et fizet) 2400 frtban, 1874/5-ről pedig a lyceumot 1600 frtban, s a jogakademiáit 2400 frtban; (mely tandíjjövedelmek összehasonlításából már magából is bebizonyíthatják a 12,000 frtnyi deficitet okozók, hogy ezen nagy deficitnek és minden rosznak a földkerekségén egyedül csak a jogakademia az oka!) világosan kiemelve azt is az 1869/70. és 1872/3-ik évi értesítvények, hogy az elsorolt (s csak egy tételben, t. i. az 1200 frtosban gymnasiumnak mondott) főiskolai évi jövedelmekből fedeztetnek a gymnasiumi bölcsészeti és jogi tanintézetek költségei; de Cs. I. úr mint igazgató már 1875/6. és 1876/7-ik évi értesítvényeiben (s úgy hiszem: az 1877/8-ikiban is) minden, korábban főtanodaiaknak mondott alapokat s jövedelmeket — visszaugorva az entwurfos állápontra — azon elv szerint: „ha akarom vemhes, ha akarom nem vemhes“, csak lyceumiaknak hirdet, s a szinte entwurfos alapra helyezkedni eszélyesnek látó tiszta 48-as P. G. úrral együtt tisztán világosan és kizárólagosan ilyeneknek magyarázott azon egyháztanácsülésben is, mely részint ezen, részint más hasonló magyarázat folytán is a jogakademiára a „pereat“-ot ki-mondotta; tehát egyszerűen csak azért, mert Cs. I. P. G. uraknak nem tetszett, vagy nem látszott jónak, eszélyesnek, magukra nézve hasznosnak s tervükhöz képest kor- és időszerűnek eszükbe jutni, hogy ők, mint igazgatók már több években nyomtatott értesítvényekben adták ki s vallották be ország-világ előtt, hogy a 11. néhol 12. pontban elsorolt alapok s jövedelmek főiskolaiak, melyekből nemcsak a lyceum (azaz gymnasium és bölcsészet), hanem a jogakademia költségei is fedeztetnek; vagy ellenkezőleg azok a jogtanárok részrehajlatlanok-e, a kik az ilyesmire teljes joggal s önérettel mondhatnák ország-világnak, s a helybeli egyház közönségének, hogy: „mi ily vakmerő játékot üzni senki irányában nem akarunk.“ Azok-e, a kik a gymnasiumnak rosszul számított előnyére annak tetőzetét a jogakademiát lerombolni törekednek, talán azért, mert középtanoda helyben a reformátusokén kívül még másik, sőt kevés eltéréssel a reáliskolában egy harmadik is, jogakademia pedig csak egy van, s ennek költségei csak felében, a r. gymnasiumé pedig $\frac{10}{11}$ -ed részben terheli a r. egyházat? és talán mert amarra mint helyben a nemben egyetlenegy intézetre teljességgel semmi szükség nincs? a háromszorosan is meglévő középtanodára pedig mindegyikre kivétel nélkül és elmulhatlanul szükség van? — vagy azok-e, a kik azzal tartják, hogy tető nélkül a gymnasium is könnyen beázhatik, s a már felkorbácsolt hullámok, — melyek a korbácsolók s kormányosok arcába máris mocskos iszapot csapdosnak, addig pedig, míg egy f. hó 7-én d. u. nagyon szavatartó egyéntől eredt s azóta általánosan ismertté vált nyilatkozat szerint: „Augiás istállója kitisztulna“, még mást is csapdoshatnak, — a r. gymnasium falait is elsodorhatják!? Azok-e, a kik őseink sok bajjal, fáradsággal s áldozattal szerzett keresményét, egy nagy kincset s drága örökséget elprédálni, soha vissza nem szereshető jogot feladni; vagy azok, a kik azt megtartani s utódaikra is áthagyni igyekeznek? Azok-e, a kik a sáfarkodás jogát maguknak vindikálva s azt magukhoz ragadva, éveken át számadást sem készítve, a sáfarkodás kedvezőtlen eredményét nyíltan bevallani kényszerülnek, a baj okát mégis egy intézetre háritani s a felelősség alól ámitások, ferdítések által

igyekeznek kibújni; vagy a kik ezen felelősséget a sáfárookra háritják vissza. Azok-e, a kik a történelemben oly hírneves herosztratusi dicsőséget irigyelve, a tudományok szent temploma tetőzetére égő üszköket dobálnak, vagy azok, a kik ellenükben az általuk meggyújtott, de még meg nem égett templomot védelmezni, s a harapódzni kezdő tüzet oltani elég vakmerők? Azok-e, a kik a mindenkor oly olesó s népszerű „nem adózunk“-féle hazafiságra hivatkoznak, s az adókezeléshez mégis kizárólagos jogot, sőt magukból az adókból is, maguk számára jelentékeny részt követelnek s vesznek; vagy azok, a kik ezen adókat magasabb s nemesebb célokra szolgálóknak s fordítandóknak mondják s állítják. A párt- s önérdeknek a legszentebb érdeket is feláldozni, vagy pedig a közérdeket áldozatok árán is megmenteni akarók? Azok-e, a kik városunkat ország-világ előtt megszégyeníteni s egyházunk eddig dics-övedzte homlokára a hazai reform. egyház életében soha meg nem történt gyalázatnak, főiskolai joga feladásának s intézete megszüntetésének, az általa meghítt s választott tanárok irányában a méltatlanság s jogtalanságnak, és úgy ezek mint a két másik feuntartó testület irányában a szó- és írásbeli szerződés meg nem tartásának bélyegét reá sütni, s a más városban mai napság igen költséges iskolai teljes kiképzetésnek korlátolt anyagi helyzetűekre nézve (a minők, alig egy-két kivétellel mindnyájan vagyunk) lehetetlenné tétele által hitsorsosaink elcsenevészedését s felekezetiünk elsenyvedését par force előidézni s a jövő generációk depravatiójának alapjait megvetni törekednek; vagy azok, a kik az említett szégyent, gyalázatot, hátlatlanságot s jogtalanságot elháritani, egyházunk s városunk becsületes, tisztességes, jó hírnevét továbbra is megóvni, fentartani, a jelennek s jövőnek szellem-erkölcsi érdekeit s ez által közvetve az anyagiakat is megmenteni igyekeznek? Az előbb orozva, később nyíltan támadók-e vagy a megtámadottak — a farkas-e vagy a bárány — a „Kecskemét“-e vagy a „Kecskeméti Lapok?“

Itéljen az elfogulatlan olvasó!

Értesítés

a kecskeméti róm. kath. főgymnasium életmozzanatairól 1878/9-ik tanévben.

(Folytatás.)

V.

Az önmivelést előmozdító pályázatokra ez évben is fellehivatott a felgymnasium ifjúsága.

a) Kecskemét város községtanácsa által alapított „Széchenyi-díj“-ra a következő értekezés tüzett ki: „A kereszténység megalapítása Magyarországon és hatása.“

A kijelent határidőre 1 értekezés adatott be; bírálói voltak: Hornyik János városi főjegyző, Kovács József kir. törvényszéki bíró, Tóth István városi tanácsos és Kövessy Kálmán tanár urak; a beérkezett mű jutalmul a Széchenyi-díjt, 30 o. é. forintot nyerte, szerzője: Vácsi János VIII. oszt. tanuló.

b) A kaszinói díjra kitüzett egy magyar történelmi beszély „Borics életéből“ czimvel.

Beérkezett 7 dolgozat; e dolgozatokat Dömötör Sándor m. kir. közjegyző, Gyenes István árvaszéki ülnök, Kovács István telekkönyv-vezető, Réti Márton tanár urak bírálták. Három dolgozat jutalomra és kettő dicséretre érdemesített.

A kaszinói díjt vagyis 20 o. é. forintot Kecskeméti Sándor VIII. oszt. tanuló nyerte el.

A második díj, Kovács József kir. törvényszéki bíró úr 1 db. aranya Nyáry József k. r. n. p. VIII. oszt. tanuló dolgozatának íteltetett oda.

A harmadik, Wohradnik Károly k. r. n. p. VII. oszt. tanuló dolgozatát dr. Tassy Pál jogakademiái tanár úr 1 db. aranyával jutalmazta a bizottság.

Dicséretre méltattott Szarvasi Zoltán és Nyilas Lajos III., Virágh Rajner Sz. F. r. n. p. VIII. oszt. tanuló dolgozata.

c) Néhai Zsiga Alajos k. r. tanár által alapított, u. n. „Zsiga-díj“-ra a következő erkölcsi pályakérdés tüzett ki: „Ellensége-e a kereszténység a

haladásnak, miként azt úton-útfélen mondogatni halljuk?“

Beérkezett 5 e nemű dolgozat; e dolgozatokat Bogoss Endre kir. törvényszéki bíró, dr. Kocsis József, Balácsi József tanár és Nagy Alajos tanár urak bírálták; 3 dolgozat jutalomra, 2 pedig dicséretre érdemesített a bíráló választmány által.

Az első jutalomra, a Zsiga-díj ez évi takarékpénztári kamatjára, kiegészítve Dömötör Sándor m. kir. közjegyző úr 1 db. ezüst forintjával 25 forintig, Ehling Károly k. r. n. p. VIII. oszt. tanuló dolgozata íteltetett.

Wohradnik Károly k. r. n. p. VII. oszt. tanuló dolgozata dr. Csósz Imre, kegyes tanítórendi áldozár és nyitrai főgymnasiumi igazgató úr 1 db. aranyával s Varjú János k. r. n. p. VII. oszt. tanuló műve, Gyenes István árvaszéki ülnök úr 1 db. aranyával jutalmaztatott.

Dicséretet érdemelt Virágh Rajner Sz. F. r. n. p. VIII. oszt. tanuló és Csajtay Ferencz k. r. n. p. VII. oszt. tanuló műve.

d) Költői dolgozatul kitüzett egy románca, melynek tárgya egy atya, ki háborúba szólittatik — vig kifejtellel.

A beérkezett 6 költemény bírálói: Bagi László ügyvéd, Fekete István ügyvéd, Cserei József tanár és Keszthelyi Endre tanár urak voltak. A költemények közül kettő jutalomra, kettő pedig dicséretre méltattott.

Az első jutalmat, Machleid Alajos gyógyszerész úr 2 db. aranyát Nyáry József k. r. n. p. VIII. oszt. tanuló nyerte.

A második jutalmat, Bogoss Endre kir. törvényszéki bíró úr 1 db. aranyát ugyanannak ítélte oda a bíráló bizottság.

Dicséretre érdemesítették: Wohradnik Károly és Varjú János k. r. n. papok VII. oszt. tanulók.

e) Szépészeti fejtegetésül Arany Jánosnak „Tetemre hívás“ czimű költeményének széptani méltatása tüzett ki.

A beérkezett 3 pályamű bírálói: Horváth Béla kir. alügyész, S. Kovács József járásbíró, dr. Tassy Pál jogakademiái tanár, Cserey József tanár és Keszthelyi Endre tanár urak voltak. Mind a 3 pályamű jutalomra érdemesített, és pedig Vácsi János VIII. oszt. tanuló műve Horváth Döme kir. táblai tanácselnök, és Horváth Czirill kegyes tanítórendi kormánysegéd, egyetemi tanár urak által felajánlott 2 db. arannyal.

Nyáry József k. r. n. p. VIII. oszt. tanuló műve ugyancsak 2 db. arannyal, melyeket e czélra Fekete István ügyvéd és Banó József kir. telekkönyvi igtató urak felajánlottak, s Kecskeméti Sándor VIII. oszt. tanuló dolgozata Tóth László nyomdász úr által felajánlott 1 db. arannyal jutalmaztatott.

f) Kada Elek országgyűlési képviselő úr 1 db. aranyat ajánlott fel ily czimű neveléstani értekezésre „A nevelő elméjének ismernie, szívének éreznie, tettének mutatnia kell, mit szája mond.“

Csak egy értekezés adatott be, mely, mivel mind irány, mind a kitűzött tétel alapos megfejtése tekintetében megüti a mértéket, szerzőjének Ehling Károly k. r. n. p. VIII. oszt. tanulóknak biztosították Bogoss Endre kir. törvényszéki bíró, dr. Kocsis József, Balácsi József tanár és Nagy Alajos tanár bíráló urak a jutalmat.

g) Természettani értekezésül a következő pályakérdés tüzett ki: „A hó nagy szerepe úgy a természetben mint a gyakorlati életben.“

A kitűzött időre két e nemű értekezés adatott be. Bírálók: Szegedi György városi alkapitány, Polák Ede főgymnasiumi igazgató és Feld Vilmos tanár valának. A két pályamű közül 1 jutalomra, 1 pedig dicséretre érdemesített.

Jutalomra, vagyis Dömötör Sándor kir. közjegyző és Szegedi György városi alkapitány urak által felajánlott 2 db. aranyra Madár Imre k. r. n. p. VIII. oszt. tanuló értekezése érdemesített.

Dicséretet Wohradnik Károly k. r. n. p. VII. oszt. tanuló értekezése nyert.

Szarvasi Zoltán és Nyilas Lajos III. oszt. tanulók dicséretet nyert pályamunkáját utólagosan jutalmazták: Kada Elek országgyűlési képviselő úr s három névtelen jötevő két-két db. ezüst forinttal.

(Vége következik.)

Székesfehérvári kiállítás alkalmából.

Mint az 1879-iki székesfehérvári országos kiállítás V-ik csoportját megbírált bíráló bizottságnak előadója bátor vagyok szakjelentésemet e következőkben betérjeszteni:

1. A bírálat tárgyát a borok, szeszek, eczetek, pezsgők, serek és borászati eszközök s szerek képezték, s minthogy a bíráló bizottság azon szempontból indult ki, hogy a kiállítók azért küldték a kiállításra tárgyaikat, hogy ott tárgyaikról a szakemberek a bírálat alkalmával indokolt véleményét is mondjanak, tehát a bíráló bizottság el-

határozta, hogy minden kiállítónak a tárgyról akár kitüntetett vagy nem, külön jegyzőkönyvet veendő fel, s ezen külön jegyzőkönyvben a kitüntetett vagy ki nem tüntetett tárgyat a kiállítónak határozottan körülírnia, s egyszersmind határozottan és világosan indokolja azt, hogy miért és mily kitüntetésre találtatott a kiállított tárgya érdemesnek, úgyszinté pedig azt is, hogy miért nem találtatott kitüntetésre érdemesnek.

2. A bíráló bizottság szükségesnek tartotta bizonyos elveknek felállítását, s e következő elveket állította fel a bírálatnál zsinórmértékül:

a) Minthogy hazánk különleges viszonyai azt követelik, hogy a hulladékok hazánkban visszamaradjanak, tehát a bíráló bizottság elhatározta, hogy a nem finomított szesze a legnagyobb kitüntetés a bronzérem.

b) Minthogy az édesített szeszes italok előállításához mulhatlanul szükséges szeszes finomságtól az alkalmazott szeszes előállításának is részben érdeme, tehát a bizottság elhatározta, hogy az édesített szeszes italokra a legnagyobb kitüntetés az ezüstérem, tekintve továbbá a rendelkezésére álló aranyérmek csekély számát is.

c) Tekintettel azon körülményre, hogy hazánkban az okszerűen előállított és jól kezelt borecet gyártása — bár ez oly annyira fontos és a bor értékesítésére új fogyasztó-forrást nyitó iparág — nyomva az olesó pálinkából előállított és sok esetben hamisított úgynevezett gyorsacet által önállóságra vergődni nem tudott, kötelességének tartotta a bizottság kimondani azt, hogy a hazai borecetgyártás érdekében „tisztán kezelt valódi borecetért” mint legnagyobb kitüntetés az ezüst érmet fogja odaítélni; — míg a pálinkaacetre eső legnagyobb díj a bronzérem.

d) A bíráló bizottság alapulvül tűzte ki, hogy a siller borokat, melyek sem a valódi veres, sem pedig a valódi fehér borok valódi jellegével nem bírnak már természetüknél fogva, kitüntetéssel egyáltalában nem jutalmazandja; — továbbá hogy úgy az igen régi, mint a főtt (ürmös) stb. borokat a kitüntetés legmagasabb fokára azért nem méltatja, mert azok csekély készletük miatt kereskedelmi cikket nem képezhetvén, így a borászat emelhetésére tényező szereppel nem is bírhatnak annál inkább sem, mert a borászat terén zsinórmértékül szolgáló államoknál is csak a fiatalabb boroknak tökélyesítése részesül díjazásokban az illetőknek ezen iránybani buzdítása végett.

3) A borok a magyar korona országainak hivatalos borvidékei szerint beosztva voltak kiállítva és bírálva, és e következő borvidékek voltak képviselve:

I. Dunáninneni kerület ezen borvidékek által: 1) Pozsony vidéke 3 kiállító által, 2) Hont, Négrád, Vác 3 kiállító által, 3) Dunáninneni kerti szőlők 5 kiállító által.

II. Dunántúli borkerület ezen borvidékek által: 1) Fertő vidéke 3 kiállító által, 2) Neszmély, Esztergom 6 kiállító által, 3) Buda vidéke 10 kiállító által, 4) Fejér, Veszprém, Tolna 40 kiállító által, 5) Somló 18 kiállító által, 6) Balaton melléke 35 kiállító által, 7) Zala, Vas, Sopron 14 kiállító által, 8) Villány, Pécs 41 kiállító által, 9) Szegszárd 6 kiállító által, 10) Felső Somogy 2 kiállító által.

III. Tiszáninneni borkerület ezen borvidékek által: 1) Miskolc vidéke 12 kiállító által, 2) Tokajhegyalja 21 kiállító által, 3) Felső-Zemplén, Ung, Felső-Bereg 5 kiállító által.

IV. Tiszántúli borkerület ezen borvidékek által: 1) Érmellék 13 kiállító által, 2) Ménes-Magyarát 10 kiállító által, 3) Temes és Krassó felső vidéke 3 kiállító által, 4) Temes és Krassó alsó vidéke 1 kiállító által, 5) Tiszántúli kerti szőlők 2 kiállító által.

V. A Királyhágóntúli borkerület ezen borvidékek által: 1) Alsó-Maros, 2) Közép-Maros, 3) Kis-Küküllő, 4) Nagy-Küküllő, 5) Mezőség; összesen 15 kiállító által.

VI. Horvát-Szlavon borkerület összesen 8 kiállító által.

4. Az 1876. évi szegedi országos kiállításon ezen csoport csak 88 borkiállító által volt képviselve s a jelenlegi tömeges kiállítás arról tanúskodik, hogy a magyar korona országainak szőlőbirtokosai belátták valahára azt, hogy okszerű kezelés által a magyar bort is lehetséges palackozottá tenni, és így palackokban kiállítani, a mely körülmény a borászat terén hazánkban mindezenetire előrehaladásnak tekinthető.

5. Pezsgőbor francia mód szerint készített 5 kiállító által állított ki, s ezen körülmény világosan bizonyítja azt, hogy a pezsgőgyártás terén is az okszerű kezelés már útát tört hazánkban is magának, minthogy a nem francia mód szerint készített pezsgőbor-kiállítók száma csak 3 volt, és így a francia mód szerint előállított pezsgőt kiállítók száma 8 volt, tehát kétfelével több volt.

6) Cognacot 4 kiállító állított ki, s minthogy a cognac általában a fogyasztásra alkalmatlan borból állítatik elő, s azután a bor szeszesítésére és za-

matisítására használtatik, és így a külföldre és kiviteire szánt boroknál azokból, hogy borainkat az illető nemzet izlésének tökéletesen megfelelőleg állíthassuk elő, nélkülözhetlen tényező, hogy tehát hazánk ezen a téren is előre haladni törekszik, ezt mint a legörvendetesebb ténytet jegyezhetem fel annál is inkább, minthogy borkisérleti állomások hiányában e mai napig sem tudhatjuk határozottan azt, hogy hazánk borvidékein melyik faj szőlő adja a mennyiséget, melyik faj a festanyagot, melyik faj a czokortartalmat és melyik faj a zamanyagot a legnagyobb mennyiségben, és így szőlőbirtokosaink a legjobb akarat mellett sem levén képesek az okszerű szőlőültetést alkalmazhatni, a mely abból áll, hogy legfeljebb 4 fajt ültessenek csak és pedig csakis olyat, a melyből az egyik a mennyiséget, a másik a czokortartalmat, a harmadik a festanyagot és a negyedik a zamanyagot adja a kellő mennyiségben, akaratjuk ellenére is igen sokszor a fogyasztásra alkalmatlan bort kapnak nagy mennyiségben, és így ennek legjobban értékesíthetése csakis cognaccá való feldolgozás által érhető el.

7) Törkölypálinkát, seprőpálinkát és befőtt borokat is állítottak ki, és pedig törkölypálinkát 12; seprőpálinkát 5 és befőtt borokat 12 kiállító.

8) Borecetet 6 kiállító állított ki, s minthogy ezen cikkek okszerű kezelés mellett világkereskedelmi áruvá fejleszthető, tehát szinte mint örvendetes ténytet említhetem fel.

6) Sert hat kiállító állított ki különféle minőségben, s minthogy köztük palackozott-kiállító is volt, tehát ezen körülmény azt igazolja, hogy a mai korszakban nem elegendő már ha csak oly sert készítünk, a mely csak hordókban eltartható és küldhető, hanem oly sert előállítására kell törekednünk, a mely palackokban is küldhető és eltartható.

10) Szeszt 7 kiállító állított ki, s ezen a téren szinte örömmel jelenthetem, hogy a hazai szeszes világkereskedelmi áruvá tehetése érdekében, a mi a finomításnak a legmagasabb tökélyre való vihetésrei törekvés által a legbiztosabban érhető el, hazánkfiak a lehetségest szinte megtették.

11) Édesített szeszesitalokat 15 kiállító állított ki, s minthogy köztük többen a külföldi likőröket a megkülönböztetés határáig utánozni képesek már, tehát ezen körülmény azt bizonyítja, hogy hazánk ezen a téren is haladást képes felmutatni.

12) Nem borból készített ecet és ecetessentiákat 15 kiállító állított ki, tehát 9-el több, mint borecetet, és ezen körülmény azt tanúsítja, hogy hazánkban a borecet készítésére még nem fordítatik azon kellő gond és figyelem, melyet hazánktól, mint Franciaország után bort a legnagyobb mennyiségben előállító országtól jogosan megkövetelhetnénk.

13) A szilvapálinka 18 kiállító által volt képviselve, s minthogy köztük néhányan a szilvapálinka okszerű készítése és kezelésére már szinte súlyt fektetnek, tehát ezen körülmény szinte mint haladás jegyezhető fel ezen a téren.

14) Szőlészeti, borászati és pezsgőgyártási eszközök és szerek 21 kiállító által voltak vegyesen és kellőleg felszerelve kiállítva, sajnosan vagyok azonban kénytelen jelenteni, hogy dacára annak, hogy hazánkban ma már 784,592 catastralis hold szőlőföldje van s évenként átlag 14 millió hectoliter bort készít, s 13 pezsgőgyárral bir, az illetőknél egyenként tett kérdézősködésemre kapott válaszok után a várt üzleti eredmény ezen a téren általánosságban nem éretett el, mert a budapesti bor és szeszesitali közraktáraknak a párizsi entrepôt Berey mintájára hiányában a magyar szőlőbirtokos a magyar borkereskedő és a magyar pezsgőgyáros áruira az érték feléig előleget nem kaphatván, s a borvidékenkénti őszi borvásároknak a bordeauxi és a bourgognei borvásárok mintájára hiányában árúit értékesíteni képes nem levén, s a budapesti bor és szeszesital tőzsdének hiányában sem a hazai, sem pedig a külföldi sajtó a magyar bor és a magyar szeszesitalok árait a külföldnek tudomására hozhatni képes nem levén, s a kivitelnék ezen a téren elmozdíthatása ennek folytán lehetetlen levén, a magyar szőlőbirtokos, a magyar borkereskedő és a magyar pezsgőgyáros osztály a legjobb akarat mellett sem képes az okszerű szőlőművelés, az okszerű borkészítés és az okszerű pezsgőgyártáshoz mulhatlanul szükséges eszközöket és szereket beszerezhetni tudni. *Fromm Antal*, mint az V. csoport bíráló bizottságának előadója.

ÚJDONSÁGOK.

Báró Wenckheim Béla

Ő Felsége személye körüli m. kir. miniszter, idült vesebajból származott több napi súlyos szenvedés

után f. hó 7-én megszűnt élni. Benne nemcsak államférfiaink egyik legjeleseb veteránját, hanem a tiszta jellem, becsületesség, önzetlen hazafiasság és lovagiasság egyik példányképét veszítettük el, s ez az, mi veszteségét annyira pótolhatlanná, emlékét annyi áldás, köztisztelet és részvét tárgyává teszi. A nagy halott beszentelési szertartását Pauer püspök f. hó 9-én végezte a Ferenczrendiek templomában fényes segédlettel, honnan a koporsó vasúton a körös-ladányi családi sirboltba szállítottatt. Végtisztelegén jelen voltak b. Mondel, Ő Felsége a király képviselője, József főherceg, Tisza Kálmán miniszterelnök; a többi miniszterek, s ezeken és ezeken az elhunyt tisztelői közül. Ily férfiú valóban méltó, hogy az egész nemzet áldása kísérje az öröknyugalom helyére, kihez hasonlót minél többet adjon a magyarok Istene a magyar nemzetnek!

— **A dunamelléki ref. egyházkerület küldöttei** f. hó 7-én érkeztek városunkba a végből, hogy a helybeli egyházközösség kebeléből kiküldött tagokkal együtt megvizsgálják az egyház vagyoni állapotát, számadásait, az alapítványokat, azok leltárait, jogi természetét stb. — De mily nagy vala meglepetésük, midőn mindent oly rendetlenségben, oly óriási chaos-féle állapotban találtak, melyre rátekintve azonnal kijelentették, hogy ahhoz sem hozzá szólni, sem hozzá nyulni nem akarnak, mert ők nem az egyház elhanyagolt számadásait elkészíteni, hanem azokat megvizsgálni jöttek, s utasították az illető közegeket, hogy tizenöt nap alatt rendesen összeállított kimutatást terjeszzenek a bizottság elé, különben még csak a vizsgálatba sem fog bele bocsátkozni. Tehát még hozzá sem fogtak a vizsgálathoz, máris kitűnt, mily óriási hanyagságot s mennyi mulasztást követtek el s mily hűtlenséget s sáfárkodást az egyház ügyeinek vezetését minden áron körmeik közé keríteni igyekező szébbali koriféusok! Ezúttal ugyan családokat a nagyralátó pénzügyi kapacitások azon számításukban, hogy majd oda dobják a bizottság elé a sok megvizsgálatlan számadást, s egész zürzavart képező irományokat, azon kilátásban, hogy úgy sem tud azon semmiféle bizottság sem elmenni, majd beleunnak és fáradnak, s úgy a hogy megteszik jelentéseiket. De biz az másként lett, mert sokkal erősebb és szakértőbb bizottságokkal volt dolguk, mint reménylették, s az Augias istállójának nevezett sok visszaélés és hanyagság-szülte hibák s rendetlenségeknek csak ily futólagos áttekintésére nem vállalkozott, hanem majd részletesebb kimutatás alapján fogja az egyház vagyoni és alapítványi ügyeit vizsgálat alá venni. Kívánsiák vagyunk, hogy lesznek addig rendben az évek óta el nem készített jegyzőkönyvek, megvizsgálatlan számadások, s a behajtás végett kiadott alapítványi ügyek stb. Bizony kár volt az egyháztanács mozgó elemeinek maguknak ennyi bajt szerezni, s önmaguknak készíteni el az utat saját hibás eljárásuk, mulasztásaik és visszélések felderítésére!

— **A szinügyi bizottság választása** a jövő szini idényre Bényei István szinigazgatóra és társulatára esett, mivel a szerződés már meg is kötött. Bényei úr neve nemcsak mint a régi budai népszínház jeles művésze, hanem mint az országban most már eléggé megtizedelt és megválogatott szinigazgatók egyikének neve is igen előnyösen ismeretes s teljes biztosítékot nyújt a közönség műigényeinek kielégítése tekintetében. Társulatával jelenleg Máramaros-Szigeten működik, még pedig a „Máramaros“ című hetilap ismertetése és előadása szerint szép sikerrel és a közönség meglegedésére. Reméljük mi is, hogy dacára a mindenütt érezhető nyomott anyagi viszonyoknak, nálunk is megnyeri a közönség tetszését, s társulatával együtt megérdemelt pártolásban fog részesülni!

— **Hymen.** Vágó László félegyházi jónévű ügyvéd a napokban jegyezte el Dukai Ida kisasszonyt. Boldogságot kívánunk az új frigyhez.

— **Németh Dániel úr** a „Kecskemét“ szerkesztője, lapjának legutóbb megjelent számában azzal vádolja e lapok szerkesztőjét, hogy az őt alapítvánul megtámadja, s azt mondja: „a nemtelen hazug rágalmat megvetem s azzal, a ki magának ilyent is megenged, szóba állani nem fogok.“ Ezen „néhány szó“-ra alkalmat a catastralis hivatalnokok ügyében megjelent közlemény szolgáltatott, oly ügy, a melyben a tisztelt szerkesztő úrnak eljárását saját párthivei rosszalták, s a mely miatt őt magát ugyanazok meglecskézték. A mi az elégtétel meg nem adását illeti, azt a tisztelt szerkesztő úr maga beösméri. Ha akart elégtételt adni, miért nem adott azonnal, s mi szüksége volt az elégtételt kéroket Pontiusból Pilatushoz küldeni? De ehhez semmi közünk többé, valamint ahhoz sem, hogy: azok az urak miért nem mentek el még mai napig sem az elégtételért? s azért higye meg nekünk a tisztelt szerkesztő úr, hogy egyáltalán nem szándékunk őt megtámadni, vagy ellene hazug rágalmakat híresztelni, — de igenis védelmet fogunk nyújtani minden oly megtámadás ellen, melyet igazságtalannak tartunk,

akár áll velünk szóba a tisztelt szerkesztő úr akár akár nem, ha mindjárt „nemtelen hazug rágalmat” híresztelőnek fogna is nevezni. Az efféle nyilatkozatot a „Kecskemét” tisztelt szerkesztőjének eszébe mérjük, s azzal — punctum.

— **A termés** a kecskeméti határban nagyon rosszul ütött ki. A rozs hibás, az árpa elszorult. A pusztaszeri bérlőknek az idén sincs termése.

— **A jövő hóban** katonai gyakorlatokra egy ezred honvédség és két dragonyos-ezred jó városunkba.

— **A színházi díszletek**, mint a színházlátogató közönségnek bő alkalmá volt tapasztalni, részben nagyon elhasználtak, de meg fogyatékosak is. Nem volna-e czélzerű, ha a színpártoló-kör és a színiügyi bizottság karöltve valami hangverseny-félt rendezne a dekoratiók újítására és újjak beszerzésére?

— **A jogakadémiai tanács** legutolsó ülésében hozott határozat értelmében az akadémia szept. hóban újra megnyílik.

— **Egy nőcseléd** f. hó 9-én a vasúti kútba ölte magát. A tett okai ismeretlenek.

— **A közigazgatási bizottság** Zsivkovics Antal szegényekháza felügyelője ellen a fegyelmi vizsgálatot elrendelte.

— **A jogakadémia ellenesei** által manőverként használt alaptalan állítások megvilágítására nem érdeknélküli adat az sem, mit mai vezércikkünk is szellőztet, hogy t. i. Parrag G. és a többi gymn. tanárok az igazgatóságuk idejében kiadott értesítvényekben világosan főiskolai alapítványokról beszélnek, s azoknak abbéli minőségét nyíltan elismerik; külön pontok alatt jelölve meg mindazon jövedelmeket, melyek csupán csak a gymnasiumot illetik. No már e fölött itéljen kiki bármiként, de mi alig tudunk nevet adni az ily eljárásnak, midőn most ugyanazon egyének vitatják, hogy abból semmi sem illeti a főiskolát, hanem mind a gymnasiumé. Jellemző és szomorú képen tárja föl az illető urak határtalan önzést eláruló magatartását, — csak az a szerencse, hogy nem tőlük függ megállapítani azok mi czélra lendő fordíthatását, hanem abba még másoknak is van még pedig nyomtatékosabb beleszólása.

— **Vigyázatlanságból** majd megégett egy helybeli ismert ügyvéd dajkája, ki éjjel felkelt a kis gyermeknek kávé melegítendő. A spiritust meggyújtván maga elaludt, de a ruhájára ömlött spiritus csakhamar lángba borult. Szerencsére idejekorán észrevették s így csekély sebégéssel menekült az életveszélyből.

— **Közgyűlés.** A kecskeméti jótékony Nőegylet f. hó 6-án Vasárnap d. u. 3 órakor tartotta meg a mult alkalommal elhalasztott közgyűlését az Olvasókör nagytermében. — A közgyűlést B. Kiss Mihályné úrnő, mint elnök megnyitván, az évi jelentés és a pénztárnoki számadás felolvastattak; az évi jelentés nevezetesebb pontjai közé tartozik a mozgósítottak hátrahagyott családjai s a szegedi árvizkárosultak részére történt adakozások, melyek közé az első 656 ft. 86 krra, a másik 226 ft. 65 krra rúgott; megérdemli a nőegylet, hogy e helyen buzgóságát őszinte köszönetünket kifejezzük. Az alapító tagok száma az egyleti év végén 196, a tiszteleti tagoké 3, az évdijasoké pedig 127 volt s így az összes tagok száma 326. Az árvaházi tőke ez évben az egylet adományából 40 ftal szaporodván, jelenleg 943 ft 26 kr., az egyleti tőke pedig 316 ft 3 krral emelkedvén, most 8714 ft 52 krt tesz, vagyis az egylet kezelése alatt összesen 9657 ft 31 kr van. A számvizsgáló bizottság jelentése is felolvastatván, a pénztárnoki számadás helyeseltetett s pénztárnok a további felelősség terhe alól felmentetett. Ekkor az elnökség és választmány leköszönvén, következett a választás. Elnökké egyhangúlag B. Kiss Miklósné ő méltósága, alelnökké szintén egyhangúlag B. Kiss Mihályné és Pacsu Mihályné úrnők, választmányi tagokká, miután előbb örökös választmányi taggá Horváth Döméné ő méltósága közfelkiáltással megválasztott, szavazat többséggel: Adler Károlyné, Bibó Istvánné, Csolnoky Ferenczné, Dömötör Sándorné, Dékány Mihályné, Erdélyi Ferenczné, Fekete Istvánné, P. Fekete Jánosné, Gyenes Sándorné, Gáll Ferenczné, Györfy Balászné, Horváth Béláné, Hábel Jánosné, B. Kiss Györgyné, Katona Zsigmondné, Kissné Csilléry Berta, Kecskeméti Teréz, Kun Anna, Királyné Farkas Eszter, B. Kiss Pálné, Krizsány Józsefné, Machleid Alajosné, Magyar Pálné, Nád Nándorné, Oláh Imréné, Páthy Károlyné, Pataky Vilmosné, dr. Szabó Lászlóné, özv. Szegedi Gáborné, Szeless Kálmánné, ifj. Szabó Lászlóné, Szigethy Istvánné, Sárközy Ágnes, Szeless Ferenczné, Tóth Lászlóné, ügyv. Tóth Istvánné, Ujzászy Gyuláné, Vajda Gyuláné, Végh Józsefné és Zolnay Mária lettek megválasztva. Ezután a jkönyv hitelesítésére bizottság küldetvén ki, a közgyűlés feloszlott, köszönetet szavazván a volt egyleti elnök, alelnök és választmányoknak buzgó eljárásukért.

— **Tüz.** Folyó hó 11-én délelőtt a temető-útczán Zsidai nővéreknek nyilvánosságáról ismert

lakóházukban tűz ütött ki, mely a nádtetőt egészen elhamvasztá. Tűzoltóink a közönséggel együtt ezúttal derekasan működtek, s annak lehet köszönni, hogy a meglehetősen szél daczára a szomszéd nádas házak közül egy sem esett áldozatul. E tűzvész eszünkbe juttatja ama közmondást, hogy „male parta male dilabuntur.”

— **A gazdasági felső népiskola** gazdaságában — a műkert mellett — folyó hó 15-ikén a cséplés gözeséplővel fog eszközöltetni, mire az érdeklődő gazda közönség figyelmét felhívjuk.

— **Találó ídőzés.** A napokban egy ügy vizsgálta, a szörnnyű rendetlenség miatt nem győzték hallgatni a dorgatoriumot. Indignatioval fordult tehát az elnök a vizsgálókhoz e szavakkal: talán még kisül, hogy raboltunk is. Erre a vizsgáló csak azt jegyzé meg, hogy a szentírás ezen szavaival felel: „Te mondád.” Tableau.

— **Bundolo Trivum**, városunkba bellebbezett boszniai lakost a belügyminister szabadon bocsátatta.

— **Június 22-től 28-ig bezárólag elhaltak:** 1. Kiss Mária tlen fia 14 napos, vele született gyengeség; 2. Kokovai Antal fia 2 hetes, ált. gyengeség (időelőtti); 3. Vincze Mihály fia 18 hónapos, bélhurút; 4. Farkas Juliánna tlen leánya 1 és 1/2 éves bélhurút; 5. Loholla István fia 3 és 1/4 éves, göres; 6. Kosik Gábor halva született leánya; 7. Illés László leánya 9 hónapos, sorvadás; 8. Pozsár Antal fia 4 éves, ált. sorvadás; 9. Néh. Bogaras Mihály fia 20 éves, gümőkór; 10. Kása Mihály földműves 60 éves, agyhűdés, (önakasztás, bonczoltatott); 11. Füredi Judit özv. S. Nagy Sándorné 64 éves, végelgyengülés; 12. Tóth Imre halva született fia, (hármasszülés); 13. Tóth Pál fia 1 napos, időtlenség; 14. Kapás Terézia özv. Szakál Lászlóné 60 éves, szélhűdés; 15. Bozsó Juliánna tlen fia 8 hónapos, bélhurút; 16. Romhányi Péter halva született leánya; 17. Károly Mária férj nélküli asszony 55 éves, gümőkór; 18. Tóth Imre leánya 2 napos, ált. gyengeség, (hármasszülés); 19. Németh Mihály leánya 1/2 éves, göres; 20. Ö. Kovács Judit özv. Török Ferenczné 70 éves, végelgyengülés; 21. Molnár Magdolna Buzsik Istvánné 36 éves; 22. Csabai János fia 1 hónapos; 23. Hegedűs Gáspár fia 7 hetes, göres; 24. Magyar Erzsébet Nyúttó Pálné 32 éves, gümőkór; 25. Fekete László szőlőműves 70 éves, végelgyen-

gülés. — Ezek közül férfi 13, nő 12; tlen 2 férfi, 1 leány; halva született 1 fiú, 2 leány; véletlen haláleset 1, bonczoltatott 1.

IRODALOM és MŰVÉSZET.

— A „Képzőművészeti szemle” júniusi füzetében Dr. Tóth Sándor „Symbolum és allegoria” című aesthetikai tanulmányának vége jelent meg; tanulmánya eredményeként e mondatot állítja fel: A felhozottakból annyit állíthatunk aesthetikai elv-képen, hogy az allegoria csupán eszközül, de nem czélul is egyúttal szolgálhat a képes művészetben; másrészt, hogy mint eszköz is dagályossá teszi a művet, mihelyt a kellő mértéken túllép. Második czikke Vastagh György arcképfestőnk rövid élet-rajzát és működésének ismertetését hozza; ismertet továbbá Böhm-től való festményt: „Delelő”, melyet valamint Vastagh arcképét is, fametszetben ad. Mellékletében rövid áttekintést ad a műemlékek országos bizottsága működéséről, melyet 1872. évi ápril 4-én kelt rendeletével Pauler Tivadar akkoriban vallás- és közoktatásügyi miniszter állított fel, s mely azóta több műkincsünket a pusztulástól menté meg. E czikk valamint a következők a székesfehérvári kiállítás alkalmából vannak írva; az egyik az olajfestményekkel, a másik az országos mintarajz-tanodával s illetőleg annak mutatóványaival foglalkozik.

— Új zeneművek. Táborosky és Parsch zeneműkereskedésében Budapesten megjelent: Székesfehérvári kiállítási emlék Fehérváron szép az élet... A kis leány kertjébe.. Piros, piros, piros.. Csingilingi.. Ez a kis lány jól vigyázzon szívére.. Reczepezze haj! Csárdás zongorára szerkeszté Ellenbogen Adolf. Ára 80 kr.

— Beküldetett Antibarbarus az idegen-szerű és egyéb hibás szavak és szerkezeteknek betűrendes jegyzéke. Irta: Simonyi Zsigmond. Ára 50 kr. Beküldetett továbbá: Az új erdőtvény. Kiadja az Eggenberger-féle könyvkereskedés. Ára 50 kr.

Felelős szerkesztő: Dr. BELICZAY JÓNÁS.

Főmunkatársak:

Hornyik János, Dr. Tassy Pál.

H I R D E T É S E K.

3430. Árverési hirdetmény.

1879. A kecskeméti kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság részéről közhírré tétetik, hogy a kecskeméti kir. törvényszék mint hagyatéki bíróság megkeresése folytán, néhai Dömek Antal hagy. ügyében foganatosított önkéntes árverésen eladott, a kecskeméti 1859. sz. tjkvben 2123. r. sz. a. foglalt Dömek Antal nevén álló, s 3200 frtra becsült házbirtok, vevő Kovács László kárára és költségére az 1879. évi július hó 31-ik napján d. e. 9 órakor, mint egyetlen határidőben, e kir. törvényszék telekkönyvi hivatalában megtartandó nyilvános árverésen eladni fog.

Az árverési feltételek a telekkönyvi hivatalban mindenki által megtekinthetők.

Felhivatnak azok, kik az árverésre kitűzött javak iránt tulajdoni vagy más igényt, avagy elsőbbségi jogokat érvényesíthetni vélnék, hogy e részbeni kereseteiket e hirdetménynek kifüggesztése napjától számított 15 nap alatt, habár külön értesítést nem vettek is, ezen kir. törvényszéknél nyújtsák be; különben azok a végrehajtás folyamatát nem gátolván, egyedül a vételár feleslegére fognak utasíttatni.

Végül felszólítanak azon jelzálogos hitelezőket, kik nem ezen kir. törvényszék székhelyén, vagy annak közelében laknak, hogy a vételár felosztása alkalmával leendő képviseltesők végett helyben megbízottat rendeljenek, s annak nevét és lakását az eladásig jelentsék be, ellenkező esetben hivatalból kinevezett ügygondnok által fognak képviseltetni.

A kecskeméti kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóságának 1879. évi június hó 11-ik napján tartott üléséből.

Salamon Dienes, tanácsjegyző. **Gáll Ferencz,** kir. törvényszéki elnök. 105 (1—1)

Haszonbéri hirdetmény.

Csillag Amália asszony tulajdonát képező, Kecskemét, pusztai ágasegyházi

460 cat. hold

birtoka folyó évi november hó 1-től több évre haszonbérbe kiadandó. — Bővebb értesítéssel szolgál

Dr. Steiner Miksa,

106 (1—1) köz- és váltó-ügyvéd.

Birtok-eladás.

Eördögh János úr és Eördögh Vilma úrnő jászberényi lakosok közös tulajdonát képező Pest-Pilis-Solt-Kiskunmegyebe kebelezett Lajos-Mizse községéhez tartozó Bene-pusztai

245 catastrális holdból álló

tagbirtok — mely a szükséges épületekkel el van látva — jutányos áron szabadkézből eladó.

Akár írás-, akár szóbeli tudakozódásokra szívesen szolgál alólírott megbízott Jászberényben.

Zrumetzky Béla,

170 (3—1) ügyvéd.

Nyomatott Kecskeméten, Tóth Lászlónál. 1879.

BILINI

savanyúvíz.

Nagymérvű szénsavas szikeny tartalmánál fogva (10,000 súly részletben 33.6339) minden német-földi savanyúvizek között határozottan az első helyet foglalja el, s kitűnő hatással bír a vérnek lugany savasítására, sikeresen működik a gyomorégés, gyomorgöres, gyomorhurut, az úgynevezett hűgysav, diáthése, fővény, húgy és vesekövek ellen; hasznos szolgálatot tesz a köszvény, idült eszű, idült hólyag-és tüdőhurut, epekövesülés, máj-elzsírosodás, nyálka aranyér és görvélykór ellen, mint azt Billroth Dittel, Uitzmann, Ivanchich stb. tanárok sokszor eléggé elismerték. De mint felfrissítő s kellemes ital is, bor és czukorral, vagy gyümölcszörppel keverve napról-napra nagyobb tért foglal el a bilini savanyúvíz.

Főraktár:

Édeskuty L.

magyar királyi udvari ásványvíz-szállítónál Budapesten, Erzsélettér 7. sz.

Kapható minden gyógytárban és fűszerkereskedésben, úgyszintén vendéglőkben is. 83 (12—8)

Haszonbéri hirdetmény.

Kunszentmiklósi kerekgyházi pusztán, Sinkovich Pál úrnak mintegy 110 hold legjobb minőségű és jókarban álló, minden a gazdálkodáshoz szükséges épületekkel ellátott birtoka, 1879. évi Sz.-Mihály naptól kezdve haszonbérbe kiadandó. Tudakozódni lehet Kecskeméten, ifj. Dömötör Imrénél, vagy Sinkovich Mihály úruál Kunszentmiklóson. 101 (3—3)

Ház- és szőlő-eladás.

Néh. nemes Ferentzy Gergely úr és neje örökösei tulajdonához tartozó, a 7. tizedben a lovarda- és mezei-útea sarkán fekvő ház, s Széktóban, az u. n. Ferentzy-hegyen fekvő szőlő kedvező feltételek mellett eladó. Bővebb értesítést ad alulírt közjegyző.

85 (9—7) **Dömötör Sándor,** közjegyző.